

Pol ndê bapia têŋ lau Galasia-ŋga

Yom whê bapia dindec sa-ŋga

Aposel Pol to bapia dindec têŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga naŋ sêmbo gameŋ Galesia-ŋga. Muŋ-ŋga iŋ dau kêsêlêŋ tôm malac ma hoc ŋawaê ŋayham asê têŋ lau Galesia-ŋga, dec lau sic hu sêkêŋ whiŋ Yisu (Apo 13:14-14:23).

Tiŋambu lau Israel-ŋga ŋatô sêhôc asê gôlôwac dabuŋ Galesia-ŋga, ma sêŋsôŋ lau sêkêŋ whiŋ Yisu-ŋga si gauc pi lêŋ sêti lau gitêŋ yêc Anötö aŋgô-ŋga. Nac lau naŋ sêsap lau Israel-ŋga si sakinj akwa dôŋ, ma sêkac lau Galesia-ŋga bu sêŋkuc pwac sêse lauŋgac si ŋamlic ŋatô su-ŋga, ma sêšôc Moses ndê yomsu hoŋ ŋapu. Nac sêšôm bu lau sêkêŋ whiŋ Yisu-ŋga naŋ lau Israel dom, naŋ bu sêkôm bocdinaŋ dom, dec oc tôm dom bu Anötö kôc ŋac sa me lic ŋac bu lau gitêŋ. Ma lau dau sêpu Pol ma sêšôm bu iŋ aposel ŋandô dom, ŋahu bu iŋ kac lau gameŋ apa-ŋga bu sêŋkuc Israel si sakinj akwa dom.

Tu dinaŋ-ŋga Pol to bapia dindec tu bu whê dau sa bu iŋ aposel ŋandô, naŋ Yisu Kilisi lu Anötö sêŋyalin iŋ sa (1:1), ma gêm mêtê tôm Yisu dau hoc asê têŋ iŋ (1:12). Ma iŋ bu puc lau sêkêŋ whiŋ-ŋga dôŋ bu sêšôc lau tasaj dinaŋ si yom ŋapu dom. Iŋ sôm bu ŋawaê ŋayham tigeŋ iŋ yom ŋandô, ma ŋawaê dau tôc asê tiawê bu lau sêti lau gitêŋ tu ŋac si sêkêŋ whiŋ-ŋga, ma tu sêŋkuc yomsu-ŋga lec dom. Yêc lôcwha 5 - 6 iŋ to yom ŋatô tu bu puc lau dôŋ bu sêkêŋ whiŋ ŋaŋga, sêsap mêtê atac whiŋ-ŋga

dôŋ, ma sêpiŋ dau dôŋ ɳapep. Lau naŋ ɨ�alau Dabuŋ gêm gôliŋ ɳac, naŋ oc sêhu mêtê sac siŋ, ma sêkôm mêtê ɳayham eŋ (5:16-26).

Pol ndê yom ɳamata-ɳga

¹⁻² Aö Pol, ma asidôwai naŋ sêmbo sêwhiŋ aö, ato bapia dindec têŋ Kilisi ndê gôlôwac dabuŋ hoŋ yêc gameŋ Galesia-ɳga. Aö gati ʈaposel magoc ɳamalac daŋ kêyalin aö sa, me lau toŋ daŋ sêŋkiŋ aö bu watî aposel dom. Mba. Yisu Kilisi lu inj Damba Anötö naŋ uŋ inj sa akêŋ lau batê-ɳga, naŋ dec sêŋyalin aö sa ti sêŋkiŋ aö.

³ Mwasiŋ ti yom malô têŋ mac akêŋ yac neŋ Damaŋ Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi.

⁴ Yisu kêŋ dau mbac ndu tu yac neŋ sac-ɳga, bu êŋgaho yac su yêc mêtê sac naŋ gêm nom dindec ahuc. Lênj dau Damaŋ Anötö gauc gêm tidôŋ ma tac whiŋ bu Yisu kôm ɳandô sa.

⁵ Bocdinaŋ datoc Anötö ndê waê sa tôm têm sambob dandic ɳawaê. Yomandô!

Pol kêŋ puc lau bu sêŋkuc ɳawaê ɳayham tigeŋ

⁶ Tu Kilisi-ɳga dec Anötö kêmwasinj mac, ma kêgalêm mac sa ati inj ndê lau. Magoc ɳagahô eŋ, mac ahu inj ti ɳawaê ɳayham naŋ aposel sem, naŋ siŋ, ma aŋkuc yom wakuc. Mac nem lêŋ dinaj kôm aö gahêdaêŋ.

⁷ Yom naŋ mac aŋkuc, naŋ yom ɳandô dom. Mboe lau ɳatô sêŋsôŋ mac nem gauc ma sêŋsahê bu sêŋsôŋ ɳawaê ɳayham pi Kilisi whiŋ.

⁸ Aŋgô su naŋ! Yac dauŋ me aŋela undambê-ɳga daŋ, me asa bu têŋ mac meŋ ma nem mêtê wakuc,

naŋ so mêtê naŋ muŋ-ŋga yac ahoc asê têŋ mac,
naŋ oc tap Anötö ndê atac ŋandê sa.

⁹ Aêc! Yac asôm su, ma aö wasôm tiyham. Asa
naŋ bu hoc mêtê asê têŋ mac naŋ so yac lau aposel
mba mêtê naŋ mac akôc sa su, naŋ oc tap Anötö
ndê atac ŋandê sa.

¹⁰ Mac gauc gêm sake? Aö gato yom dindec tu
bu lau sêlic aö ŋayham ma sêmpinj aö-ŋga, me tu bu
Anötö lic aö ŋayham-ŋga? Anjô! Aö bu wakôm tu
ŋamalac-ŋga, dec aö Kilisi ndê ŋgac akinj dom.

Pol whê sa bu iŋ Anötö ndê aposel ŋandô

¹¹ O asidôwai, aö bu wawhê sa têŋ mac bu mêtê
naŋ gahoc asê têŋ mac, naŋ ŋamalac si yom dom.

¹² Bu ŋamalac daŋ kêŋ têŋ aö me kêdôhôŋ aö dom,
magoc Yisu Kilisi hoc asê têŋ aö.

¹³⁻¹⁴ Mac anjô aö ŋawaê su, dec anyalê bu muŋ-
ŋga lê aö gam akinj Anötö kakuc lau Israel-ŋga si
sakinj akwa. Aö gasa ŋac si lêŋ dau gahôc gêlêc ŋac
si daêsam naŋ si yala gitôm aö neŋ. Ma gayêm dauŋ
su tu waŋkuc abanji Israel-ŋga si ŋagôlinj. Ma mac
anjô bu aö gakêŋ kisa ŋanga têŋ Anötö ndê gôlôwac
dabuŋ naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu, ma gakôm bu wasenj
ŋac su.

¹⁵ Magoc Anötö kêyaliŋ aö sa gwanaŋ su, têŋ têm
aö gambo dinaŋ atac ŋalôm eŋ, ma tu iŋ ndê lêŋ
êmwasiŋ lau-ŋga dec kêgalêm aö sa bu wanem akinj
iŋ. Ma tiŋambu iŋ gêlic ŋayham

¹⁶ bu hoc iŋ ndê Atu Yisu asê têŋ aö, tu bu wasôm
iŋ ndê ŋawaê ŋayham asê têŋ lau naŋ lau Israel
dom. Têŋ dinaŋ aö gasôm yom gawhiŋ lau ŋatô
dom.

¹⁷ Ma aö gapi Jerusalem bu walic lau naŋ sêti aposel sêmuŋ aö, naŋ dom. Mba. Aö gatêŋ gameŋ Arabia-ŋga ga, ma tiŋambu gambu gatêŋ malac Damaskas.

¹⁸ Aö gambo malac dinaŋ yala tö su, goc gapi Jerusalem ga bu walic Pita, ma gambo gawhiŋ inj tôm bêc 15.

¹⁹ Aö galic Pômdau asi Jems, magoc galic aposel ŋatô dom.

²⁰ Aö wasôm yêc Anötö aŋgô-ŋga bu yom naŋ kwahic dec gato, naŋ yom tasaŋ dom.

²¹ Tiŋambu aö gatêŋ gameŋ Siria ma Silisia-ŋga ga.

²² Gôlôwac dabuŋ gameŋ Judia-ŋga naŋ sêkêŋ whinj Kilisi, naŋ sêlic aö aŋjôŋ andô dom.

²³ Magoc sêŋgô ŋawaê pi aö bocdec bu, “Ngac naŋ muŋ-ŋga kêŋ kisa têŋ yac, kwahic dec kôm gwelenj ma gêm mêtê pi lêŋ dakêŋ whinj-ŋga naŋ muŋ-ŋga inj kôm bu seŋ su.”

²⁴ Bocdinaŋ sêmpinj Anötö tu inj gêm aö kwi-ŋga.

2

Lau aposel Jerusalem-ŋga sêkôc Pol sa

¹ Yala 14 giŋga su goc gapi Jerusalem ga tiyham, ma gakôc Banabas lu Taitus sêwhinj aö.

² Anötö dau hoc yom daŋ asê têŋ aö ma kac aö, dec gapi Jerusalem ga têŋ ndoc dinaŋ. Ma ŋawaê ŋayham naŋ gahoc asê têŋ tlau gameŋ apa-ŋga, naŋ aö gawhê sa yêc Jerusalem. Aö gawhê sa têŋ lau hoŋ dom, magoc gawhê sa têŋ lau sêkêŋ whinj-ŋga si lau bata. Aö gatec bu lau sêpu gwelenj naŋ gakôm, me sêşôm bu aö gakôm ŋambwa, ma tu dinanj-ŋga dec gawhê dauŋ sa têŋ ŋac lau dau.

3 Nac sêŋyalê bu Taitus naŋ whinj aö têŋ têm dinaŋ, iŋ ŋgac Grik-ŋga. Magoc sêkac yac bu asê iŋ ndê ŋamlîc ŋatô éŋkuc lau Israel-ŋga si pwac naŋ dom.

4 Yom hoŋ dinaŋ hôc asê, ŋahu bu lau ŋatô sêŋsau bu sêti yac mba asidôwai ma sêmenj sêmbo sêwhinj yac bu sêtip lêŋ ti sakinj naŋ yac andôhôŋ têŋ lau gameŋ apa-ŋga. Yisu Kilisi kêgapwêc yac su yêc sakinj yomsu-ŋga, magoc ŋac lau tasaŋ dinaŋ sêkôm bu sêkac yac kwi ma aŋkuc lêŋ yomsu-ŋga tiyham atôm lau akiŋ ŋambwa.

5 Tigeŋ yac alhac ŋaŋga ma asôc ŋac ŋapu daŋ dom, ŋahu bu yac atac whinj bu mac lau Galesia-ŋga aŋyalê yom ŋandô pi ŋawaê ŋayham, ma asap dôn ŋapaŋ.

6 Aö kayalê bu Anötö toc ŋamalac daŋ sa hôc gêlêc daŋ su dom. Tu dinaŋ-ŋga dec gahêgo dauŋ dom têŋ ndoc naŋ gawhê dauŋ sa têŋ lau naŋ gôlôwac dabuŋ Jerusalem-ŋga sêtoc sa sêti ŋac si lau bata. Ma ŋac sêšom yom daŋ bu sêmatôc ŋawaê ŋayham naŋ gam yêc lau apa si gameŋ, naŋ dom.

7 Mba! Nac sêlic bu Anötö kêŋ ŋawaê ŋayham sip aö amanj bu wahoc asê têŋ lau naŋ lau Israel dom, tôm iŋ kêŋ sip Pita amba bu hoc asê têŋ lau Israel-ŋga.

8 Bu Anötö kêŋ ŋaclai têŋ Pita ma kêyalin iŋ sa ti lau Israel-ŋga si aposel, ma kêŋ ŋaclai têŋ aö bocdinaj, ma kêyalin aö sa gati lau gameŋ apa-ŋga si aposel.

9 Lau sêkêŋ whinj-ŋga yêc Jerusalem sêtoc Jems, Pita ma Jon sa sêti ŋac si ŋagôlôŋ. Ma têŋ ndoc lau tö dinaŋ sêlic bu aö gatap Anötö ndê mwasiŋ sa su, dec sêkam alu Banabas tu bu sêtôc asê bu ŋac sêkôc

alu ti alu mba yom sa. Ma ɳac si ɳalôm pitigen bu yac akôm gweleŋ ɳawaê ɳayham-ɳga awhiŋ lau gameŋ apa-ɳga, ma ɳac sêkôm sêwhiŋ lau Israel-ɳga.

¹⁰ Nac sêndac gêŋ tigeŋ, naŋ bu yac gauc nem ɳac si lau naŋ sêpônda dau. Ma gêŋ dau aö gauc gêm tidôŋ su bu wakôm.

Pol sôm Pita yêc malac Antiok

¹¹ Tiŋambu aö gambo malac Antiok, ma Pita meŋ mbo malac dau whiŋ. Magoc malô aö galic yêc awê bu iŋ kôm gêŋ daŋ, naŋ so yom ɳandô ɳawaê ɳayham-ɳga. Ma tu dinan-ɳga dec aö gasôm yom sêmbalaŋ-ɳga solop têŋ iŋ.

¹² Bu têŋ ndoc iŋ hôc asê Antiok tiwakuc, naŋ iŋ kôm mêtê solop. Iŋ ndoc ti gêŋ gêŋ whiŋ lau sêkêŋ whiŋ-ɳga naŋ lau Israel dom, dec tôt asê bu iŋ hêgo dau tu Moses ndê yomsu-ɳga dom. Magoc tiŋambu lau Israel-ɳga ɳatô naŋ sem gweleŋ sêwhiŋ Jems, naŋ sêhôc asê malac Antiok. Pita kêyalê bu ɳac sêsap Moses ndê yomsu dôŋ ma ɳac bu sêkac lau gameŋ apa-ɳga bu sêŋkuc lau Israel-ɳga si †pwac sêse lauŋgac ɳamlic ɳatô su-ɳga. Tu dinan-ɳga dec iŋ tôt dau ma kêdahiŋ dau su yêc lau naŋ lau Israel dom. Iŋ ndê lêŋ dau iŋ lêŋ giso.

¹³ Ma lau sêkêŋ whiŋ-ɳga Israel-ɳga ɳatô naŋ sêmbo malac Antiok, naŋ sêŋkuc iŋ ma sêsa lêŋ tasaŋ dinan sêwhiŋ, e lêŋ dau hê Banabas kwi whiŋ.

¹⁴ Têŋ ndoc aö galic bu ɳac si mêtê dau so yom ɳandô ɳawaê ɳayham-ɳga, dec gasôm yom têŋ Pita yêc ɳac hoŋ aŋgô-ɳga bocdec bu, “Am ɳgac Israel-ɳga, magoc têŋ ndoc am mweŋ hôc asê malac

Antiok, naŋ am mbo whinj lau naŋ lau Israel dom, ma hēgo daôm tu Israel-ŋga si yomsu-ŋga dom. Magoc malô am kac nem ŋhalôm kwi ma kôm gitôm am gêlic Moses ndê yomsu gitôm gêŋ atu, ma hu lau dau siŋ ma mbo ahê ŋac. Bocke? Kwahic dec am bu kac lau gameŋ apa-ŋga bu sêšôc lau Israel-ŋga si ŋagôlinj ŋapu, a?”

Lêŋ tigeŋ yêc bu dati lau gitêŋ, naŋ dakêŋ whinj

¹⁵ Ma aö gasôm têŋ Pita, “Yac lau Israel-ŋga êlêmê dasam lau gameŋ apa-ŋga bu lau sac, bu ŋac sêŋkuc Moses ndê yomsu dom. Magoc hêclu neŋ ŋahu yêc lau gameŋ apa-ŋga dom. Mba. Dinaŋi sêkôc hêclu dambo lau Israel-ŋga naŋ dakôc Moses ndê yomsu, naŋ ŋhalôm.

¹⁶ Magoc yac taŋyalê su bu ŋamalac daŋ oc ti ŋamalac gitêŋ yêc Anötö aŋgô-ŋga tu iŋ kêkuc lêŋ yomsu-ŋga dom. Mba, oc tôm dom. Magoc tu ŋamalac daŋ kêŋ whinj Yisu Kilisi-ŋga, dec Anötö gêlic iŋ bu ŋamalac gitêŋ. Seŋ tigeŋ dinaŋ gic lau honj ŋawaê, yac lau Israel-ŋga, ma lau gameŋ apa-ŋga boc-dinaŋ. Taŋkuc lêŋ dakêŋ whinj Yisu Kilisi-ŋga tu bu dati lau gitêŋ tu lêŋ dinaŋ-ŋga, ma tu taŋkuc lêŋ yomsu-ŋga lec dom.”

¹⁷ Kwahic dec yac taŋkuc lêŋ dakêŋ whinj Kilisi-ŋga tu bu dati lau gitêŋ-ŋga. Mboe lau ŋatô oc sêsam yac bu lau sac tu yac taŋkuc lêŋ yomsu-ŋga tiyham dom. Magoc yac oc dasôm sake? Lêŋ dakêŋ whinj Kilisi-ŋga kêŋ ŋasawa têŋ yac tu dakôm sac-ŋga, a? Aö wasôm, mba andô!

¹⁸ Muŋ-ŋga aö kasahê bu watî ŋgac gitêŋ tu kakuc yomsu-ŋga, magoc kwahic dec gahu lêŋ dau siŋ su. Aö bu wambu wandi wasôc yomsu ŋapu tiyham,

dec oc tōc gēj tigej asê tēj aö, nañ bu aö ñgac kagilì yomsu-ŋga.

¹⁹ Bu sakinj yomsu-ŋga tōc asê tēj aö bu gawēkainj sej wambac ndu-ŋga, ma bocdinañ dec aö tanjkwē lēj yomsu-ŋga bu nem aö sa tiyham lec dom. Yomandô. Aö gahu lēj yomsu-ŋga siŋ, tu bu wanem akinj Anötö tōm aneŋ bēc hoŋ wambo tanqli-ŋga. Anötö dau piŋ aö dōj gam damiŋ Kilisi gitōm gambac ndu pi a gicso dau gawhiŋ inj.

²⁰ Ma kwahic dec aneŋ ɣahu gambo tanqli-ŋga sip aö dauŋ dom, magoc gambo tanqli tu Kilisi nañ tisa mbo tali tiyham ma mbo aneŋ ɣalôm nañ-ŋga. Ma tōm bēc hoŋ nañ wambo tanqli wambo nom lec, nañ wasa lēj tigej bocdec bu, wakēj whiŋ Anötö Atu nañ tac whiŋ aö ma kēj dau tu aö-ŋga.

²¹ Aö galic Anötö ndê mwasiŋ gitōm gēj ɣambwa dom. Mba. ɣahu bu ɣamalac danj gitōm dom bu ti ɣamalac gitēj tu inj kēkuc yomsu-ŋga. Bu bocdinañ, dec Kilisi ndê mbac ndu nañ oc ɣahu mbasi.

3

Lēj yomsu-ŋga ma lēj dakēj whiŋ-ŋga

¹ O mac lau Galesia-ŋga, mac lau gauc mba. Yac awhē yom honj pi Yisu Kilisi sa yēc awē tēj mac, e tōm mac daōm tanôm alic inj mbac ndu pi a gicso dau. Magoc asa dec meŋ ma kēŋsōŋ mac nem gauc?

² Aö bu wakēj gēndac tēj mac pi yom tigej bocdec bu, mac aŋkuc yomsu dec Anötö kēj ɣalau Dabuŋ tēj mac, me mac akēj whiŋ ɣawaē ɣayham pi Kilisi, nañ mac aŋgō su, dec inj kēj ɣalau tēj mac?

3-4 Bocke ma kwahic dec mac nem gauc tisac? Têj ndoc mac akêj whinj tiwakuc, nañ mac asa nem lêj ti Njalau Dabuñ ndê ñaclai, ma ahu lêj yomsu-ñga siñ. Tu dinaj-ñga lau nañ sêsap yomsu dôj, nañ sêkêj kisa mac. Tu sake-ñga kwahic dec mac bu ambu asôc yomsu ñapu tiyham, ma gauc gêm bu Anötö oc kôc mac sa tu gêj nañ mac daôm akôm tu aŋkuc yomsu-ñga. Mac bu akôm bocdinaj, dec kisa atu nañ mac ahôc têj ñamata-ñga, nañ ñahu mbasi.

5 Aŋgô! Anötö kêj ndê Njalau Dabuñ têj mac ma kôm gêj dalô daêsam yêc mac aŋôm-ñga. Iŋ kôm gêj dau tu mac aŋkuc yomsu-ñga, me tu mac akêj whinj yom pi Kilisi, nañ mac aŋgô su-ñga?

6 Gauc nem Abraham. Iŋ kêj whinj Anötö, ma tu dinaj-ñga Anötö gêlic iŋ bu ñgac gitêj.

7 Bocdinaj aŋyalê bu lau hoj nañ sêjkuc lêj sêkêj whinj-ñga, nañ Anötö gêlic ñac sêtôm Abraham ndê lau wakuc.

8 Yom nañ sêto yêc, nañ tôc asê gwanañ bu Anötö oc lic lau nañ lau Israel dom, nañ bu lau gitêj, tu ñac si sêkêj whinj-ñga. Anötö sôm ñawaê ñayham dau asê têj Abraham gwanañ su bocdec bu:

Lau nom-ñga hoj oc sêtap anej mbec ñamwasinj sa yêc am. **[Gen 12:3]**

9 Abraham kêj whinj, dec tap Anötö ndê mbec ñamwasinj sa. Ma bocdinaj lau hoj nañ sêkêj whinj, nañ oc sêtap mbec dau ñamwasinj sa sêwhinj Abraham.

10 Magoc lau hoj nañ gauc gêm bu ñac oc sêti lau gitêj tu sêjkuc yomsu-ñga, nañ oc sêtap Anötö ndê tac ñandê sa, tôm yom danj nañ sêto yêc, nañ sôm bocdec bu:

Asa naŋ kêkuc yomsu hoŋ naŋ sêto sip buku yomsu-ŋga, naŋ ŋapep ma timala dom, naŋ oc tap Anötö ndê tac ŋandê sa. *[Diut 27:26]*

11 Ma yom daŋ tiyham sêto yêc bocdec bu:
Lau gitêŋ oc sêndöc tali tu ŋac si sêkêŋ whin-ŋga.
[Hab 2:4]

Yom dau tôc asê tiawê bu ŋamalac daŋ oc ti ŋamalac gitêŋ yêc Anötö aŋgô-ŋga tu inj kêkuc yomsu-ŋga dom.

12 Léŋ yomsu-ŋga sôm bu ŋamalac naŋ tôm bu sa ndê lêŋ êŋkuc yomsu hoŋ ŋapep en, naŋ oc ndöc tali. Magoc lêŋ yomsu-ŋga dinan so lêŋ dakêŋ whin-ŋga.

13 Asa naŋ takwê lêŋ yomsu-ŋga bu nem inj sa, naŋ gic waê bu tap Anötö ndê atac ŋandê sa. Magoc Kilisi kêgaho yac su yêc lêŋ datap atac ŋandê dinan sa-ŋga. Inj dau hôc Anötö ndê atac ŋandê tu yac-ŋga, tôm yom naŋ sêto pi lau sac, naŋ yêc bocdec bu:

Lau hoŋ naŋ sêkêŋ ŋac sêŋgalêŋ a, naŋ dalic ŋac gitôm lau naŋ sêtap Anötö ndê tac ŋandê sa.
[Diut 21:23]

14 Yisu Kilisi hôc ŋandê dinan tu bu lau naŋ lau Israel dom, naŋ dec oc sêtap Abraham ndê mbec ŋamwasin sa sêwhin lau Israel-ŋga. Ma yac hoŋ oc dakôc ɬalau Dabun, naŋ Anötö gic bata su, naŋ sa tu yac nen dakêŋ whin Yisu-ŋga.

Pwac yomsu-ŋga, ma pwac mwasiŋ-ŋga

15 O asidôwai, wanem dôhôŋ pi ŋamalac si lêŋ bu wawhê gêŋ dau sa. Pwac naŋ ŋamalac lu sêmatinj tidôŋ su, naŋ oc tôm dom bu ŋgac daŋ ndic têku, me seŋ su. Ma Anötö ndê pwac bocdinaŋ.

16 Inj gic bata yom têŋ Abraham ma sôm bocdec bu, “Aö oc wanem mbec am ti nem wakuc.” Yom

naŋ inj sôm pi Abraham ndê wakuc, naŋ hêganôŋ lau daêsam dom, magoc hêganôŋ Abraham ndê ɳgac wakuc tigen, naŋ Kilisi dau.

¹⁷ Aö wasôm têŋ mac bu Anötö gic bata yom dau têŋ Abraham muŋ su, ma tiŋambu yala 430 giŋga su, dec inj kêŋ ndê yomsu têŋ lau Israel-ŋga. Magoc yomsu dau seŋ pwac mwasiŋ-ŋga naŋ Anötö kêmatiŋ whiŋ Abraham, naŋ su dom.

¹⁸ Lau bu sêtap Anötö ndê mwasiŋ sa tu sêŋkuc yomsu-ŋga, naŋ dec lêŋ dau kêkuc yom naŋ Anötö gic bata têŋ Abraham, naŋ dom. Magoc bocdinaŋ dom. Bu Anötö gic bata yom têŋ Abraham ma sôm bu êmwasiŋ inj ɳambwa.

¹⁹ Bocdinaŋ Anötö kêŋ yomsu ɳahu bocke? Inj kêŋ tu bu tôc ɳamalac si sac asê-ŋga, bu lhac e Abraham ndê wakuc naŋ Anötö gic bata yom pi inj, naŋ hoc asê. Ma gêŋ daŋ tiyham. Aŋela sêkôc Anötö ndê yomsu ma sêkêŋ têŋ ɳgac ɳalhu-ŋga daŋ, naŋ Moses.

²⁰ Ngac ɳalhu-ŋga dau kôm gwelenj mbo Anötö ma lau Israel-ŋga ɳalhu ma kôc yomsu. Magoc pwac mwasiŋ-ŋga naŋ Anötö kêmatiŋ whiŋ Abraham, naŋ inj dau kêŋ solop têŋ inj, ma ɳgac ɳalhu-ŋga mbasi.

Yomsu oc tôc yac neŋ sac asê, ma wê yac datêŋ Kilisi dandi

²¹ Bocdinaŋ wandac mac bocdec bu, yomsu seŋ mwasiŋ naŋ Anötö gic bata tidôn bu kêŋ têŋ Abraham naŋ su, me? Wasôm têŋ mac bu mba andô. Yac bu datôm bu datap seŋ dandöc taŋli-ŋga sa yêc yomsu, dec yomsu dau oc ti yac neŋ seŋ dati lau gitêŋ-ŋga.

22 Magoc oc tôm dom. Anötö ndê yom naŋ sêto yêc, naŋ whê sa bu lau nom-ŋga hoŋ sêndöc gapocwalô sac-ŋga. Nalêŋ dinaj mwasiŋ naŋ Anötö gic bata, naŋ hêganôŋ lêŋ dakêŋ whiŋ-ŋga, ma datap mwasiŋ dau sa tu dakêŋ whiŋ Yisu Kilisi-ŋga.

23 Muŋ-ŋga, lêŋ dakêŋ whiŋ-ŋga dinaj meŋ sa tiawê su dom. Têŋ têm dinaj yac dambo datôm lau gapocwalô-ŋga naŋ yomsu sô yac dôŋ, bu dambo bocdinaŋ e Anötö tôc lêŋ dakêŋ whiŋ-ŋga asê tiawê.

24 Anötö kêŋ yomsu bu nem gôlinj yac ma tôc yac neŋ sac asê, goc wê yac datêŋ Kilisi dandi, bu datap lêŋ dati lau gitêŋ-ŋga sa tu yac neŋ dakêŋ whiŋ in-ŋga.

25 Ma kwahic dec lêŋ dakêŋ whiŋ-ŋga meŋ sa su, dec dambo yomsu ŋapu tiyham dom.

Dati Anötö atuwêi ti ŋgac

26 Mac hoŋ ati Anötö ndê balêkoc tu mac nem akêŋ whiŋ Yisu Kilisi-ŋga.

27 Bu mac hoŋ naŋ alin busanju, naŋ gêŋ dau piŋ mac dôŋ am damiŋ Kilisi, tôm mac asôc inj ti nem ŋakwê.

28 Ma Anötö kôc mac sa kêkuc mac nem ŋahu nom-ŋga dom. Mba. Mac bu lau Israel-ŋga, me lau apa, lau akiŋ ŋambwa me lau naŋ dau sêmbo si gêŋ, lauwhê me lauŋgac, tigen aŋyalê bu Anötö kôc yac hoŋ sa tu yac neŋ dakêŋ whiŋ Yisu Kilisi-ŋga, naŋ piŋ yac hoŋ dôŋ dapitiger.

29 Ma mac lau asa naŋ ati Kilisi ndê, naŋ ati Abraham ndê lau wakuc bocdinaŋ, ma awêkaiŋ mwasiŋ naŋ Anötö gic bata têŋ Abraham.

4

¹ Aö wawhê gêj dau sa têj mac bocdec bu. Balê naŋ damba gic bata bu kêj ndê wapa lêjsêm têj iŋ, naŋ oc wêkaiŋ gêj dau yomandô. Magoc damba bu mbac ndu têj ndoc iŋ mbo balê, dec iŋ oc kôc wapa dau sep dom, ma iŋ oc mbo gitôm damba ndê ŋgac akiŋ ŋambwa daŋ.

² Ma lau ŋatô oc sêyob iŋ ti ndê wapa lêjsêm e iŋ ndê yala gitôm naŋ damba sôm tidôn gwanaŋ su.

³ Ma yac bocdinaŋ. Muŋ-ŋga yac dakêj whiŋ su dom, naŋ dambo datôm balêkoc sauŋ, ma datôm lau akiŋ ŋambwa naŋ dambo yomsu ti ŋagôliŋ nom-ŋga ŋapu.

⁴ Magoc têj ndoc naŋ Anötö sôm gwanaŋ su, naŋ meŋ sa, goc iŋ kêj ndê Atuŋgac meŋ mbo nom. Iŋ dinda kôc iŋ ti ŋamalac nom-ŋga naŋ mbo yomsu ŋapu,

⁵ bu êŋgapwêc yac lau naŋ dambo yomsu ŋapu, naŋ su, ma yac dati Anötö ndê balêkoc.

⁶ Ma Anötö kêj ndê Atu ndê Nalau sip yac hoŋ neŋ ŋalôm, dec töc asê bu mac lau gameŋ apa-ŋga ati Anötö ndê balêkoc awhiŋ yac lau Israel-ŋga. Ma Nalau dau gêm yac sa dec data Anötö ti atac pa su, ma dasam iŋ bu, “Damaŋ, Damaŋ.”

⁷ Bocdinaŋ kwahic dec yac lau akiŋ tiyham dom, magoc yac Anötö ndê balêkoc solop. Ma yac dati Anötö ndê balêkoc, dec dawêkaiŋ gêj lêjsêm naŋ gic waê iŋ ndê balêkoc.

Pol ŋalôm ŋawapac tu lau Galesia-ŋga

⁸ Muŋ-ŋga mac am gauc Anötö, ma am akiŋ gêj nom-ŋga ŋambwa naŋ Anötö ŋandô dom.

⁹ Magoc kwahic dec mac aŋyalê Anötö, ma gēŋ atu dan whinj bocdec bu, Anötö dau kēyalê mac su. Ma bocke dec mac bu akac daôm kwi, ma ambu andi asôc yomsu ɣapu, dec ambo atôm lau akiŋ tiyham? Bu yomsu hoŋ, naŋ ɣagôlin nom-ɣga ɣambwa naŋ ɣa-ɣaclai ti ɣandô mbasi.

¹⁰ Tu sake-ɣga mac bu aŋkuc ɣagôlin ɣambwa naŋ hêganôŋ bêc ti ayô, ma yala ti têm ɣatô?

¹¹ Aö gatöc dauŋ tu mac-ɣga bu mboe gwelen naŋ aö gakôm têŋ mac, naŋ oc ɣandô mbasi.

¹² O asidôwai. Muŋ-ɣga mac lau apa ambo yomsu ɣapu dom, ma aö gahu lêŋ yomsu-ɣga siŋ tu bu wambo watôm mac. Magoc kwahic dec lau ɣatô sêjsau mac, dec mac ambo atôm lau akiŋ tiyham tu yomsu-ɣga. Bocdinaŋ dec wateŋ mac bu ahu lêŋ dinaŋ siŋ ma ambo atôm aö. Ma alic aö ɣayham tôm muŋ-ɣga naŋ aö gambo gawhiŋ mac, naŋ mac akôm aö sac dom.

¹³ Têŋ têm dinaŋ gêmbac kôm aö, dec gambo teŋ gawhiŋ mac, ma gahoc ɣawaê ɣayham asê têŋ mac. Mac aŋyalê gēŋ dau su.

¹⁴ Aneŋ gêmbac dau kêŋ ɣawapac têŋ mac bu ayob aö, magoc mac apu aö me alic aö sac dom. Mba. Mac akôc aö sa gitôm Anötö ndê aŋela dan, me tôm mac akôc Yisu Kilisi dau sa.

¹⁵ Têŋ ndoc dinaŋ mac atac whinj bu anem aö sa êŋlêc, e tôm mac bu akip nem tanôm ɣakôp sa ma akêŋ têŋ aö. Yomandô. Magoc kwahic dec mac nem atac ɣayham tu aö-ɣga giŋga su.

¹⁶ Bocke? Tu aö gasôm yom ɣandô asê têŋ mac-ɣga, dec kwahic mac alic aö tôm nem ɣacyo, a?

¹⁷ Nac lau tasaj dinaŋ sêkôm ɣan̄ga bu sêkac mac kwi asôc yomsu ɣapu tiyham. Magoc sêkôm tu mac

atap ɳandô ɳayham daŋ sa-ɳga dom. ɳac atac whinj bu mac ahu aö sinj ma akêŋ daôm sambuc tu aŋkuc ɳac-Iŋga.

18 Inj lêŋ ɳayham bu mac akêŋ daôm sambuc tu bu akôm gêŋ naŋ ɳahu ɳayham yêc. Ma aö bu wambo wawhiŋ mac, me aö bu wambo dom, magoc akôm bocdinaj ɳapaŋ.

19 O aneŋ balêkoc awhê ma ɳgac. Kwahic dec aö kasahê ɳandê atu tiyham tu mac-ɳga, gitôm awhê naŋ balêkoc tuŋ inj. ɳahu bu aö tac whinj ndu andô bu Kilisi ndê yom tidôŋ yêc mac nem ɳalôm, e andi atôm inj dau.

20 Aö neŋ ɳalôm ɳawapac atu tu mac-ɳga, ma seŋ daŋ bu hôc pi aö, dec aö atac whinj kêlêc bu wambo wawhiŋ mac, ma wasôm yom ɳayham-ɳayham têŋ mac, ô yom ɳaŋga naŋ kwahic dec gato têŋ mac.

Sara lu Haga sêti ɳadôhôŋ

21 Mac lau naŋ atac whinj bu ambo yomsu ɳapu, aö bu wandac mac bocdec bu. Mac aŋyalê seŋ naŋ yomsu bu wê mac atêŋ andi, me mba?

22 Gauc nem yom naŋ sêto yêc pi balêkoc ɳgac lu naŋ Abraham kwê asê. Balê daŋ dinda Haga inj awhê akiŋ ɳambwa, ma balê daŋ dinda Sara inj awhê akiŋ dom, inj Abraham nawhê solop.

23 Haga kôc balêkoc kêkuc ɳamalac nom-ɳga si lêŋ ɳambwa. Magoc Sara kôc balêkoc kêkuc yom naŋ Anötö gic bata têŋ Abraham.

24-25 Gêŋ dau inj gitôm yom gôlinj daŋ, bu awhê lu dinaj sêti pwac lu ɳadôhôŋ. Haga ti dôhôŋ pwac akwa yomsu-ɳga naŋ Anötö kêmatiŋ yêc Lôc †Sainai yêc gameŋ Arabia-ɳga. Ma balêkoc pwac dinaj-ɳga sêti lau akiŋ ɳambwa tôm Haga. Ma

Haga ti dôhôj malac Jerusalem têm dindec-ŋga, bu malac dau ti ndê lau sêmbo sêtôm lau akin ŋambwa bocdinaj.

26 Magoc Sara ti dôhôj malac Jerusalem wakuc naŋ yêc undambê, ma iŋ gitôm yac neŋ dinaj ŋandô naŋ awhê akin ŋambwa dom.

27 Bu sêto yom danj yêc bocdec bu:

Am awhê gapoc naŋ kôc balêkoc dom, atac ŋayham sa. Am naŋ kêsahê balêkoc tuŋ am dom, naŋ mbwêc ti atac ŋayham. Bu kwahic dec am mbo gitôm awhê naŋ balêkoc mba, magoc tiŋambu am oc tap nem balêkoc sa hôc gêlêc awhê naŋ gêm ŋgac sa, naŋ su.* *[Ais 54:1]*

28 Aneŋ asidôwai. Tu Kilisi-ŋga dec mac ati balêkoc pwac mwasiŋ-ŋga gitôm Aisak, balêkoc naŋ hôc asê kêkuc yom naŋ Anötö gic bata têŋ Abraham.

29 Muŋ-ŋga Ismael, balêkoc naŋ hôc asê kêkuc ŋamalac si lêŋ, naŋ kêŋ kisa Aisak, naŋ hôc asê ŋa Nalau Dabuŋ ndê ŋaclai. Ma kwahic dec mac aŋsahê kisa ŋalêŋ kain tigen yêc lau naŋ sêsap lêŋ yomsu-ŋga dôŋ.

30 Magoc gauc nem yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

* **4:27:** Aisaya to yom dau pi malac Jerusalem têŋ ndoc ŋacyo sêŋgaho lau Israel-ŋga su ma sêkôc ŋac sa si sêndöc gameŋ Babilon-ŋga gitôm lau gapocwalô-ŋga. Aisaya gêlic bu malac dau tigasan, dec gêm dôhôj pi awhê gapoc. Pol kôc Aisaya ndê yom ma to sip iŋ ndê bapia têŋ lau Galesia-ŋga bu whê yom naŋ iŋ to pi malac Jerusalem lu, naŋ sa. Yom pi awhê naŋ gêm ŋgac sa su, naŋ hêganôj lau Israel-ŋga ma malac Jerusalem akwa. Ma yom pi awhê gapoc naŋ oc tap balêkoc daêsam sa, naŋ hêganôj lau sêkêŋ whinj Yisu-ŋga naŋ oc sêndöc malac Jerusalem wakuc.

Kêj awhê akiŋ lu iŋ atuŋgac sêlhö sêndi, bu awhê akiŋ ndê balê dau oc wêkaiŋ wapa lêŋsêm ɻatô whiŋ ɻadauwê ndê atuŋgac dom. *[Gen 21:10]*

³¹ Bocdinaŋ asidôwai, akôc gauc ɻanja gauc dec bu. Yac awhê akiŋ Haga ndê balêkoc dom, magoc yac ɻadauwê Sara ndê balêkoc solop.

5

Dasap lêŋ dakêj whiŋ-ŋga dôj, bu Kilisi kêgapwêc yac su yêc lêŋ yomsu-ŋga

¹ Kilisi kêgapwêc yac su dec dambo datôm lau akiŋ ɻambwa tiyham dom. Bocdinaŋ alhac ɻanja, ma ayob daôm bu wapac lêŋ yomsu-ŋga êŋgwiniŋ mac e ati lau akiŋ tiyham dom.

² Aö Pol wasôm têŋ mac bu asa naŋ gauc gêm bu ti ɻgac gitêŋ tu iŋ kékuc yomsu sêsê lauŋgac ɻamlic ɻatô su-ŋga, naŋ Kilisi gitôm dom bu oc nem iŋ sa.

³ Aö wasôm tiyham têŋ mac, bu asa naŋ sôc yomsu tigeŋ dinaŋ ɻapu, naŋ êŋkuc yomsu hoŋ bocdinaŋ ndic ɻawaâ.

⁴ Mac lau naŋ gauc gêm bu ati lau gitêŋ tu aŋkuc yomsu-ŋga, naŋ akac daôm su yêc Kilisi ma yêc Anötö ndê mwasinj.

⁵ Nahu bu Anötö gêlic yac tôm lau gitêŋ tu yac neŋ dakêj whiŋ-ŋga. Ma ɻalau Dabuŋ puc yac dôj bu dahôj ti dakêj bataŋ gêŋ dau ɻa-ɻandô.

⁶ Bu yac lau naŋ dati Yisu Kilisi ndê, naŋ tanyalê bu lêŋ yomsu-ŋga danj oc nem yac sa ɻandô dom. ɻac bu sêsê yac ɻamlic ɻatô su, me sêsê yac dom, naŋ dalic tôm gêŋ ɻambwa. Gêŋ tigeŋ yac dalic bu gêŋ atu, naŋ dakêj whiŋ Kilisi. Ma yac neŋ mêtê

atac whinj neŋ̊ asidôwai-ŋ̊ga tōc yac neŋ̊ dakēŋ̊ whinj asê.

⁷ Muŋ̊-ŋ̊ga lē, mac asa nem lēŋ̊ akēŋ̊ whinj-ŋ̊ga ŋ̊apep eŋ̊, atôm lau naŋ̊ sênti ŋ̊an̊ga. Tigeŋ̊ asa kalhac mac ahuc e ahu yom ŋ̊andô siŋ̊?

⁸ Lau naŋ̊ sêlhac mac ahuc, naŋ̊ sêmeŋ̊ akēŋ̊ Anötö naŋ̊ kêgalêm mac sa, naŋ̊ ndê dom.

⁹ Ayob daôm ŋ̊apep têŋ̊ lau kain̊ dinan̊, bu yom naŋ̊ ŋ̊ac sêndôhôŋ̊, naŋ̊ gitôm yist naŋ̊ sêkêŋ̊ sip bolom ŋ̊alôm ma kôm gweleŋ̊ malô-malô e gêm bolom sambuc ahuc.

¹⁰ Tu Kilisi piŋ̊ yac hoŋ̊ dôŋ̊-ŋ̊ga, dec gakēŋ̊ whinj bu mac oc akôc aneŋ̊ yom dindec sa, ma atec yom bambalin̊ hoŋ̊. Ma asa naŋ̊ bu lhac mac ahuc ma êŋsôŋ̊ mac nem gauc, naŋ̊ oc tap iŋ̊ ndê gweleŋ̊ dau ŋ̊agêyô sa.

¹¹ O asidôwai, lau ŋ̊atô sêŋgôliŋ̊ yom pi aö ma sêšôm bu aö gam mêtê ma gapuc yomsu sêšê ŋ̊amlic ŋ̊atô su-ŋ̊ga dôŋ̊. Aŋ̊ô su naŋ̊. Aö bu wapuc yomsu dau dôŋ̊, dec tu sake-ŋ̊ga lau Israel-ŋ̊ga naŋ̊ sêsap yomsu dôŋ̊, naŋ̊ sêkêŋ̊ kisa aö? Ma aö bu wapuc yomsu dau dôŋ̊, dec yom naŋ̊ yac ahoc asê pi Yisu ndê mbac ndu pi a gicso dau, naŋ̊ dec oc wakôm nditôm yom ŋ̊ambwa. Yom pi Yisu ndê mbac ndu, naŋ̊ gitôm hoc naŋ̊ lau Israel-ŋ̊ga daêsam sêtiŋ̊ gahi pi-ŋ̊ga.

¹² Oc ŋ̊ayham bu lau naŋ̊ sêŋgilí mac bu aŋkuc yomsu sêšê ŋ̊amlic ŋ̊atô su-ŋ̊ga, naŋ̊ sêtim dandi ŋ̊amlic sambuc kic-kic.

¹³ O aneŋ̊ asidôwai. Anötö kêgalêm mac sa bu ambo atôm lau akiŋ̊ yomsu-ŋ̊ga dom. Tigeŋ̊ iŋ̊ ndê galem dinaŋ̊ kêŋ̊ ŋ̊asawa têŋ̊ mac bu akôm sac tôm

ŋalôm akwa kêgilí mac dom. Mba! Anem akinj asidôwai ti aŋkuc mêtê atac whiŋ-ŋga.

¹⁴ Bu yomsu hoŋ sôc yomsu tigen ŋapu, naŋ yêc bocdec bu, “*Am atac whiŋ lau meŋpaŋ am, gitôm am atac whiŋ daôm.*”

¹⁵ Magoc mac bu alic daôm sac-sac me awhê daôm kôc-kôc, dec lêŋ dinaŋ gitôm bu oc seŋ mac su andiŋam.

Lêŋ nom-ŋga, ma Nalau Dabuŋ ndê lêŋ

¹⁶ Bocdinaŋ wasôm têŋ mac bu asa nem lêŋ tôm Nalau Dabuŋ gêm gôlinj mac, dec oc tôm dom bu akôm mêtê ŋalôm akwa-ŋga ŋandô sa.

¹⁷ Bu mêtê naŋ mac nem ŋalôm akwa bu êŋgilí mac bu akôm, ma mêtê naŋ Nalau tac whiŋ bu mac akôm, naŋ sêtôm dau dom. Ɂahu bu mac nem ŋalôm akwa ma Nalau Dabuŋ sic siŋ têŋ dandi, tu bu sênem gôlinj mac-ŋga. Tu dinaŋ-ŋga dec mac atôm dom bu akôm tôm mac daôm atac whiŋ. Mac oc aŋkuc ŋalôm akwa ndê ŋagôlinj, me Nalau Dabuŋ oc nem gôlinj mac.

¹⁸ Magoc Nalau bu nem gôlinj mac, dec mac ambo yomsu ŋapu tiyham dom.

¹⁹ Lau naŋ ŋalôm akwa gêm gôlinj Ɂac, naŋ si mêtê sac-sac tôc dau yêc awê. Ɂac sêkôm mêtê mockainj-ŋga, mêtê ŋadômbwi, ma mêtê atac ŋagalac-ŋga.

²⁰ Ɂac sem akinj anötö tasaŋ, sêpec balö, sêkêŋ kisa lau, sêŋgilí siŋ, tagatu gêŋ, Ɂac lau atac ŋandê-ŋga, ma sêpo dau sa hôc gêlêc. Ɂac si lêŋ kôm lau sêlic dau sac-sac e sêwhê dau kôc.

²¹ Ɂac sem lêmuŋ lau ŋatô si gêŋ, ma êlêmê seŋ asam ti sênôm gêŋ êŋiŋ Ɂac-ŋga, ma sêkôm mêtê sac tidau-tidau bocdinaŋ. Aö wakêŋ puc mac, tôm

gakêj puc mac su, bu lau naŋ sêsa lêj kaiŋ dinaŋ, naŋ oc sêwêkaiŋ si mala yêc Anötö ndê gameŋ undambê-ŋga dom andô.

²² Magoc lau naŋ Nalau Dabuŋ gêm gôlinj ŋac, naŋ sêsa lêj bocdec bu. Nac atac whinj lau, sêmbo ti atac ŋayham, ma sêsa si lêj ti yom malô, sêkôc si ŋalôm dôŋ pi lêj agwa-agwa hoŋ, ŋac tawalô lau, sêkôm mêtê ŋayham eŋ, ma gweleŋ bocke naŋ sêsôm bu sêkôm, naŋ sêkôm ŋandô sa.

²³ Nac sêtoc dau sa dom, ma sêtimêtê dau ŋapep. Mêtê kaiŋ dinaŋ so yomsu daŋ dom.

²⁴ Ma yac lau naŋ dati Yisu Kilisi ndê, naŋ dahu mêtê atac ŋagalac-ŋga ti mêtê sac hoŋ naŋ meŋ akêŋ ŋalôm akwa, naŋ sinj, tôm yac tac ŋalôm akwa ndu pi a gicso dau gi.

²⁵ Yac oc dandöc taŋli tu Nalau Dabuŋ ndê gwelen-ŋga, dec dakêj Nalau ti gôlinj yac neŋ lêj hoŋ.

²⁶ Datoc daunj sa dom, ma danem lêmunj asidôwai ti dali ŋac ŋalôm sa dom.

6

Lêŋ ŋayham ŋatô

¹ O asidôwai, mac bu anyalê bu mac nem daŋ kôm sac, dec mac lau naŋ Nalau Dabuŋ gêm gwelenj ŋanŋa yêc nem ŋalôm, naŋ aŋsahê bu anem iŋ sa. Akôm lêj malô eŋ têŋ iŋ, e iŋ nem dau kwi ma sa Pômdau ndê lêj tiyham. Magoc ayob daôm bu lêtôm tap mac sa whinj dom.

² Dahôc asidôwai si ŋawapac dawhiŋ ŋac, ma ŋalêŋ dinaŋ yac oc dakôm Kilisi ndê yomsu atac whinj asidôwai-ŋga ŋandô sa.

³ Bu asa naŋ toc dau sa bu iŋ ɻamalac tiwaê hôc gêlêc ndê asidôwai su, naŋ kêsau dau. Iŋ ɻamalac waêmba.

⁴ Anem dôhôj daôm nem lêŋ pi asidôwai ɻatô si lêŋ tu bu apo daôm sa-ŋga dom. Mba. Mac tigen-tigeŋ akôm gwelenj bocke naŋ Anötö kêŋ sip mac amam, naŋ ɻapep eŋ, dec oc ti mac nem ɻahu apo daôm sa-ŋga.

⁵ Bu Anötö gic sam gwelenj ti sakin tidau-tidau têŋ yac tigen-tigeŋ bu dawêkainj, ma bocdinaj dakôc sa tôm ndi, ma dakôm ɻapep.

⁶ Asa naŋ bu ndöc ɻamalac danj ɻapu tu êndôhôj Anötö ndê yom-ŋga, naŋ goc êmwasiŋ iŋ ndê kêdôhôjwaga dau ɻa gêŋ ɻayham-ɻayham ɻatô ndic ɻawaê.

Anötö oc kêŋ ɻagêyô têŋ lau êŋkuc ɻac si mêtê têŋtêŋ

⁷ Akôc gauc ɻapep pi yom dindec. Mac atôm dom bu aŋsau Anötö ma asiŋ gêŋ danj têŋ iŋ. Mba! Bu gêŋ ɻandô naŋ datap sa yêc yac neŋ ôm, naŋ kékuc gêŋ ɻawhê naŋ dasô muŋ.

⁸ Am bu kôm mêtê êŋkuc lêŋ ɻalôm akwa-ŋga, naŋ gitôm am sô gêŋ ɻawhê sac yêc ôm, ma am oc tap ɻandô sac sa. Am oc ninjam tu ɻalôm akwa-ŋga. Magoc am bu kôm mêtê êŋkuc ɻalau Dabuŋ ndê atac whinj, naŋ gitôm am sô gêŋ ɻawhê ɻayham. Ma am oc tap ɻandô ɻayham sa bocdec bu, ɻalau dau oc kêŋ am ndöc tamli ɻapanj.

⁹ Yac dakôm mêtê ɻayham dasinj su, ma lic ɻakam dom. Yac bu dahu siŋ dom, dec oc datap ɻandô ɻayham sa tôm ɻandoc.

10 Tu dinaŋ-ŋga têm hoŋ naŋ Anötö kēŋ têŋ yac, naŋ dakôm mêtê ŋayham têŋ lau hoŋ. Ma dakôm hôc gêléc têŋ lau sêkêŋ whiŋ Kilisi-ŋga.

Yac datiwakuc in gêŋ atu

11 Alic yom ŋalhô atu-tu dindec naŋ aö dauŋ amaŋ gato têŋ mac.

12 Lau naŋ sêkac mac bu asôc yomsu sêsê ŋamlic-ŋga ŋapu, naŋ sêkôm gêŋ dau ŋahu bu sêtec bu sêtap kisa sa tu Kilisi ndê a gicsco-ŋga. Nac atac whiŋ bu lau Israel-ŋga naŋ sêkêŋ whiŋ Kilisi dom, naŋ sêlic ŋac ŋayham.

13 Bu ŋac lau dau sêsôc yomsu sêsê ŋamlic-ŋga ŋapu su, magoc ŋac sêŋkuc Anötö ndê yomsu ŋatô hoŋ dom. Nac sêkac mac bu aŋkuc yomsu sêsê ŋamlic-ŋga, tu bu sêtoc dau sa pi gêŋ naŋ sêkôm têŋ mac nem ŋamlic-ŋga ŋambwa.

14 Magoc aö oc watoc dauŋ sa pi gêŋ tigeŋ, naŋ gêŋ atu naŋ Pômdau Yisu Kilisi kôm têŋ ndoc in mbac ndu pi a gicsco dau. Bu gêŋ dau gêm aö sa bu wahu mêtê ti lêŋ nom-ŋga hoŋ sin, tôm aö gac pi a gicsco gi. Ma ŋaléŋ dinaŋ tôm aö dauŋ gambac ndu pi a gicsco dau gawhiŋ.

15 Mac lau naŋ sêsê mac nem ŋamlic ŋatô su, ma mac lau naŋ sêsê mac dom, aŋyalê bu gêŋ dau in gêŋ ŋambwa. Gêŋ atu tigeŋ bocdec yêc, naŋ bu dati lau wakuc tu Yisu Kilisi-ŋga.

16 Pômdau ndê yom malô ti tawalô têŋ mac hoŋ naŋ aŋkuc ŋagôlin wakuc dindec. Mac atôm Anötö ndê lau Israel-ŋga wakuc.

17 Aö gatec bu ŋamalac daŋ kêŋ ŋawapac têŋ aö pi yom kaiŋ dindec tiyham. Lau sic aö ma sêkêŋ gôc

daêsam têj aö tu kakuc Yîsu-ŋga, naŋ whê aö sa bu
in ndê ŋgac akinj.

¹⁸ O aneŋ asidôwai. Mwasinj akêŋ yac neŋ
Pômdau Yisu Kilisi puc mac gatôm dôŋ. Yomandô.

**Anötö ndê Yom Lé̃sêm Wakuc
The New Testament in the Bukawa language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Bukawa long Niugini**

copyright © 2000 Lutheran Bible Translators Australia

Language: Bukawa

Translation by: Lutheran Bible Translators Australia

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

545e5ca3-1e95-59e4-8380-93951e023cf7